ਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ

ਬਨਾਮ

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2011 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2187-2188)

26 ਅਕਤੂਬਰ, 2020

[ਐਨ. ਵੀ. ਰਮਨ, ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ - ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ.20, ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ 'ਮੌਕਾ ਰਿਕਵਰੀ' ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਜਵਾਬੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ 5 ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਆਈ ਦਾ ਬਿਆਨ (ਇਕਮਾਤਰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ , ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ (ਚਰਾਸ) ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਸਟਾਰ ਪੁਲਿਸ-ਗਵਾਹਾਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ5 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ। 50,000/- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ, ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਸ. 136.

ਐਵੀਡੈਂਸ ਕੋਰਟ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸਚਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ: ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ

ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ, ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985- ਸ.20(ii)(ਸੀ) - ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਜ਼ਾ - ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ, ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟਾਂਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2001।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਰਟ

ਆਯੋਜਤ: 1. ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਕਤੀ, ਦਾਇਰੇ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ

ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਜਮ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 11][1051-ਸੀ-ਡੀ]

ਰਾਮਭੂਪਾਲ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1970) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 474; ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬੰਨੇ (2009) 4 ਐਸਸੀਸੀ 271; ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ (2010) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 189: [2010] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1039; ਰਾਮ ਜਗ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ (1974) 4 ਐਸਸੀਸੀ 201: [1974] 3 ਐਸਸੀਆਰ 9 - ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

2.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਖੋਜ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ 'ਮੌਕਾ ਰਿਕਵਰੀ' ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਇੱਕ ਦਾਖਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। [ਪਾਰਾ 15, 16][1052- ਜੀ; 1053-ਏ-ਸੀ]

ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਭਾਉ ਪਾਟਿਲ ਵਿ. ਰਾਮਚੰਦਰ ਨਾਗੋ ਪਾਟਿਲ (1977) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 49: [1977] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 671 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

2.2 ਇਸ ਜਵਾਬੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ 5 ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖੁਦ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਮਾਰੂਤੀ ਵੈਨ ਵਿੱਚ ਚਰਸ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ।" ਕਿਉਂਕਿ ਬਰੀ ਹੋਣ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪਾਰਾ 17, 18][1053-ਜੀ; 1054-ਏ-ਬੀ]

3. ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਧੇਰੇ ਦੇਖਭਾਲ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਫਰਜ਼ ਪਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਫਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ

ਸਟਾਰ ਪੁਲਿਸ-ਗਵਾਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 5, ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨਿਰੀਖਣ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ 1 (ਕਥਿਤ ਦੁਸ਼ਮਣ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹ) ਨੇ ਸਾਖਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 19-21][1054-ਸੀ-ਈ]

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਉਦਾਰਤਾਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਘਨ ਨਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। .50,000 ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਨਮਾਨਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੈਦ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(ii), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 2001 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉਲੰਘਣਾ ਗਾਂਜੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ "ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਦਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਲ, ਪਰ ਜੋ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(ii)(ਸੀ), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 2001 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਭੰਗ ਦੀ 'ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ' ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, 424 ਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਰਾਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 1 ਕਿਲੋ 230 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 'ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਦਾਨਯੋਗ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 23-25][1055-ਸੀ-ਜੀ; 1056-ਏ]

ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2020) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 382; ਕਲਪਨਾਥ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਏਆਈਆਰ 1998 ਐਸਸੀ 201 - ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>

(1970) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 474	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	11 ਲਈ
(2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 271	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	12 ਲਈ

ਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

[2010] 9 ਐਸਸੀਆਰ 1039	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	12 ਲਈ
[1974] 3 ਐਸਸੀਆਰ 9	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	13 ਲਈ
[1977] 2 ਐਸਸੀਆਰ 671	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	16 ਲਈ
ਏਆਈਆਰ 1998 ਐਸਸੀ 201	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	19 ਲਈ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2011 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2187-2188।

23.04.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 1996 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 261 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਮਲਾ ਸਥਿਤ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 18.05.2010 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ।

ਅਭਿਨਵ ਮੁਖਰਜੀ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਐਮ.ਸੀ. ਢੀਂਗਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੀਹੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ. ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਵਿਜ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ.

1. ਇਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ, 23.04.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 18.05.2010 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ, ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਨਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। , 1985 ("ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ") ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 50,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਤੱਥ

3. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 01.11.1994 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 3:30 ਵਜੇ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਐਚ.ਪੀ - ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੁਰੰਗਨੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ੱਕੀ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਮਾਰੂਤੀ ਵੈਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਛਾਣਬੀਣ ਦੌਰਾਨ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵੈਨ ਵਿੱਚ ਘਿਓ ਦੇ ਟੀਨ, ਮੱਕੀ ਦਾ ਇੱਕ ਥੈਲਾ, ਸ਼ਹਿਦ ਦੀਆਂ 20 ਬੋਤਲਾਂ, ਰਾਜਮਾਹ, ਅੰਗੀਠੀ, ਥਰਮਸ, ਸਟੈਪਨੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਲੱਦਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਸੀਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਪੋਲੀਥੀਨ ਬੈਗ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋ ਸਥਾਨਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ (ਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ 1 ਸਮੇਤ) ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਤਲਬ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਰ ਥੈਲੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਚਰਸ,

ਧੂਪਬਾਤੀ ਅਤੇ ਗੋਂਦਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਨੇੜਲੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੱਕੜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 1 ਕਿਲੋ 230 ਗ੍ਰਾਮ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ 10 ਗ੍ਰਾਮ ਨਮੂਨਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚਰਸ ਨੂੰ ਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ - ਨਾਮ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਰਸਾਇਣਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਵਿੱਚ 34.5% ਦੀ ਰਾਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚਰਸ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ, ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ।

4. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ1 ਦੇ ਬਿਆਨ, ਖੋਜ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਸਹਿਮਤੀ, ਰਿਕਵਰੀ ਮੀਮੋ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੀਮੋ, ਸੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਆਈ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਰਸ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ, ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ 2 ਤੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ 5, ਪੁਲਿਸ ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਸ਼ੀ, ਜ਼ਬਤ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸੰਸਕਰਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਜਿਤ ਪਦਾਰਥ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਸਪੋਰਟਸ ਮੀਟ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਮਨਘੜਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ।

5. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਮਿਤੀ 10.07.1995 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵੇਖਦਿਆਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਰਜਿਤ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ 09.11.1994 ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ - ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ "ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 27.10.94 ਨੂੰ ਵੀ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ 7 ਕਿਲੋ ਚਰਸ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ... ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਸੀ।" ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ2 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਦਾ ਇਕਮਾਤਰ ਕਾਰਕ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਕਥਿਤ ਤਸਕਰੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸੂਚਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਰਿਕਵਰੀ ਐਨਡੀਪੀਐਸ

ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਕੇਸ. ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ2 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

6. ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਨੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ 23.04.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਤਰਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸੰਸਕਰਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੋਲੀਥੀਨ ਬੈਗ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਅਣਜਾਣਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਕਿਸੇ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਤੀਜਾ, ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ2 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਭਾਵੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਰਿਮੋਟ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੌਥਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 (ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ) ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਲਪਿਕ ਥਿਊਰੀ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 ਨੂੰ ਚੋਣਵੇਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਪੂਰਵ ਸੂਚਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਕਾ ਰਿਕਵਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀ

7. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 18.05.2010 ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਬਤ ਚਰਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 1 ਕਿਲੋ 230 ਗ੍ਰਾਮ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ੁੱਧ ਰਾਲ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸਿਰਫ 424 ਗ੍ਰਾਮ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 'ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ' ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਭਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ 15 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 50,000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ (ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਰ ਕੈਦ) ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ

8. ਦੁਖੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਇਕੱਲੇ ਸੁਤੰਤਰ

ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਿਤੀ 09.11.1994 ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੜ-ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਸੰਭਾਵੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇੱਕੋ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਦੋ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪੱਖ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬ, ਅਦਾਲਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ("ਸੀਆਰਪੀਸੀ") ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ ਵਾਂਗ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਨਰਮੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

9. ਬਰੀ ਅਤੇ ਨਰਮੀ ਲਈ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਤਸਦੀਕ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਢੁਕਵੀਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਰਮੀ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁੱਧ ਰਾਲ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰ, ਇਸਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਸਮੇਤ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

10. ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ: (ਏ) ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਤੱਤ ਕੀ ਹੈ?; (ਅ) ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਹੱਦ ਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?; ਅਤੇ (ਸੀ) ਕੀ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੀ ਹੈ? ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਣ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਰਮ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਏ) ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਘੇਰਾ

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕੈਟੇਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਕਤੀ, ਦਾਇਰੇ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ

'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਜਮ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇੱਕੋ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਦੋ ਵਾਜਬ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢਣੇ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।[1]

12. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬੰਨੇ[2] ਵਿੱਚ, ਸੂਚੀਬੱਧ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਪੇਟੈਂਟ ਤਰੁਟੀਆਂ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਗਰਭਪਾਤ, ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਗੜੇ ਨਤੀਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ', ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗੜਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਖੋਜ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ/ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ" ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ 'ਸਬੂਤ ਦੇ ਭਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ' ਹਨ ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ 'ਅਵਿਵਹਾਰਕਤਾ' ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ।

13. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਮ ਜਗ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਵਿਚ ਜੋ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ:

"14. ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਪਾਠ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ 136, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ "ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ" ਕੁਦਰਤੀ

---

1 ਰਾਮਭੂਪਾਲ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (1970) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 474.

2 (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 271, 28.

3 (2010) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 189, 20.

4 (1974) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 201.

ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ" ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਖੋਜ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦੀ ਹੈ.... ਸਹੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੀ ਇੱਕ ਖੋਜ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਸਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਪਰਿਪੇਖਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਜਾਣੇ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜ਼ਮੀਰ ਇੱਕ ਬੇਕਾਬੂ ਗਾਹਕ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

14. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਇਹ ਪਰਖਣ ਲਈ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਲਟ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ।

ਅ) ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ

15. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਖੋਜ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ 'ਮੌਕਾ ਰਿਕਵਰੀ' ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ 09.11.1994 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ।

16. ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਕੁਝ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਜਵਾਬਾਂ' ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਨੂੰ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਇੱਕ ਦਾਖਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਭਾਉ ਪਾਟਿਲ ਬਨਾਮ ਰਾਮਚੰਦਰ ਨਾਗੋ ਪਾਟਿਫ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਐਕਸਟਰੈਕਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ:

"17. ਜੇਕਰ ਦਾਖਲਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਦਾਖਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹੜਾ ਵਜ਼ਨ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਵਜ਼ਨ ਜੋੜਨ ਲਈ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਦਾਖਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦਾਖਲਾ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, "ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਨਿਯਮ ਹੈ "ਇਸ ਲਈ, ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਬੂਤ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਇਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

17. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜਵਾਬੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖੁਦ, 17.11.1994 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਮਾਰੂਤੀ ਵੈਨ ਵਿੱਚ ਚਰਸ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ।"

18. ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਸੀ) ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

19. ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਧੇਰੇ ਦੇਖਭਾਲ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਫਰਜ਼ ਪਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਫਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

20. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਟਾਰ ਪੁਲਿਸ-ਗਵਾਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ2 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5, ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ

---

5 (1977) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 49.

ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨਿਰੀਖਣ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਠੋਸ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ1 (ਕਥਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

21. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਨਾਮ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1), ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੀ। ਜਿਰਹਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਰੂਤੀ ਵੈਨ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਰਸ ਦੇ ਜ਼ਬਤ ਦੇ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਖੋਜ ਦੇ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੁਝ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਚਰਸ ਦਾ ਕੱਢਿਆ ਹੋਇਆ ਨਮੂਨਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਉਸਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ1 ਦਾ ਬਿਆਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

22. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ2 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 ਨੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਸੀਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੱਕੀ ਨਸ਼ਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ2 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 ਦੋਵੇਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੋਲੀਥੀਨ ਬੈਗ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਘਿਓ, ਸ਼ਹਿਦ, ਮੱਕੀ ਆਦਿ ਦੇ ਟੀਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਾਮੂਲੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਡੀ) ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਰਮੀ

23. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਉਦਾਰਤਾਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇਗਾ

---

6 ਕਲਪਨਾਥ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, (1998) ਏਆਈਆਰ ਐਸਸੀ 201, 9.

ਕਿ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਇੱਕ 50,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ।

24. ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੈਦ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(ii), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 20017 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉਲੰਘਣਾ ਗਾਂਜੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ "ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਦਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਲ, ਪਰ ਜੋ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, NDPS ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(ii) (ਸੀ), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 2001 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, 'ਭੰਗ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ' ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, 424 ਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਰਾਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 1 ਕਿਲੋ 230 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ
ਸੈਕਸ਼ਨ 7, 2001 ਦਾ ਐਕਟ 9। 2020 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 382, 10(11)।

22. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ2 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 ਨੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਸੀਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੱਕੀ ਨਸ਼ਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ2 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ5 ਦੋਵੇਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੋਲੀਥੀਨ ਬੈਗ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਘਿਓ, ਸ਼ਹਿਦ, ਮੱਕੀ ਆਦਿ ਦੇ ਟੀਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਾਮੂਲੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਹਨ।
ਡੀ) ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਰਮੀ
23. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਉਦਾਰਤਾਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਇੱਕ 50,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ।

---

7 ਧਾਰਾ 7, 2001 ਦਾ ਐਕਟ 9।

8 2020 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 382, 10(II)।

24. ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੈਦ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(ii), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 20017 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉਲੰਘਣਾ ਗਾਂਜੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ "ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਦਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਲ, ਪਰ ਜੋ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

25. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, NDPS ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(ii) (ਸੀ), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 2001 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, 'ਭੰਗ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ' ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, 424 ਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਰਾਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਪਦਾਰਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 1 ਕਿਲੋ 230 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ

ਸੈਕਸ਼ਨ 7, 2001 ਦਾ ਐਕਟ 9. 'ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ 23 ਐੱਸ.ਓ. 1055 (ਈ), ਮਿਤੀ 19.10.2001। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਦਾਨਯੋਗ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ

26. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਵੇ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Pallav

PALLAV THAKUR ADVOCATE